

PARTER (Antal tilltalade: 2)

Tilltalad

HANED Mahamed Abdullahi, 19970678-3512
Frihetsberövande: Intagen i kriminalvårdsanstalt
F.n. Häktet Sollentuna
Medborgare i Somalia

Offentlig försvarare:

Advokat Jens Nyström
Advokatbolaget i Skellefteå AB
Kanalgatan 45 B
931 32 Skellefteå

Åklagare

Kammaråklagare Frida Hamberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Eskilstuna
Box 14559
630 14 Eskilstuna

Målsägande

1. Elin Andersson
Södra Bangårdsgatan 8 B Lgh 1002
633 55 Eskilstuna

Målsägandebiträde:

Advokat Håkan Andersson
Advokathuset Actus AB
Kungsgatan 33, 2 tr
632 20 Eskilstuna

2. Alexander Schmidt
Loftstigen 3
736 35 Kungsör

Målsägandebiträde:

Advokat Erika Lindquist
Advokatbyrån Novum AB
Alva Myrdals gatan 4 B
632 20 Eskilstuna

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Människorov, 4 kap 1 § 1 st brottsbalken
2021-07-21 (2 tillfällen)
2. Grov utpressning, 9 kap 4 § 2 st brottsbalken
2021-07-21
3. Grovt hot mot tjänsteman, 17 kap 1 § 2 st brottsbalken
2021-07-21 (2 tillfällen)

Påföljd m.m.

Fängelse 7 år

Lagrum som åberopas

34 kap 1 § 1 st brottsbalken

Skadestånd

1. Haned Abdullahi ska solidariskt med Isak Dewit betala skadestånd till Elin Andersson med 58 982 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 21 juli 2021 till dess betalning sker.
2. Haned Abdullahi ska solidariskt med Isak Dewit betala skadestånd till Alexander Schmidt med 76 822 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 21 juli 2021 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

1. I beslag tagna knivar, rakhyvel, tandborste, sax, rep och pennor förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten Region Öst, beslagnr 2021-5000-BG88791.1-8).
2. Beslaget avseende brev ska bestå till dess att domen vinner laga kraft. Beslaget ska därefter hävas (Polismyndigheten Region Öst, beslagsnummer 2021-5000-BG89787.1).
3. Beslaget avseende hemställan om samtal ska bestå till dess att domen vinner laga kraft. Hemställan om samtal ska därefter lämnas ut till Kriminalvården (Polismyndigheten Region Öst, beslagsnummer 2021-5000-BG91877.1).

Sekretess

Sekretessen enligt 32 kap 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska bestå för övervakningsfilmer som förevisats bakom stängda dörrar vid huvudförhandlingen.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Jens Nyström får ersättning av staten med, rätt räknat, 234 839 kr. Av beloppet avser 104 310 kr arbete, 39 150 kr tidsspillan, 44 411 kr utlägg och 46 968 kr mervärdesskatt.
2. Håkan Andersson får ersättning av staten för arbete som målsägandebiträde med, rätt räknat, 50 563 kr. Av beloppet avser 48 450 kr arbete och 12 113 kr mervärdesskatt.

3. Erika Lindquist får ersättning av staten för arbete som målsägandebiträde med 92 985 kr. Av beloppet avser 59 138 kr arbete, 13 050 kr tidsspillan, 2 200 kr utlägg och 18 597 kr mervärdesskatt.
  4. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet.
-

ESKILSTUNA TINGSRÄTT
Avdelning 1

DOM
2021-12-06
meddelad i
Eskilstuna

Mål nr: B 2509-21

Tilltalad

ISAK Sebastian Dewit, 19900821-2038
Frihetsberövande: Intagen i kriminalvårdsanstalt
F.n. Häktet Kronoberg

Offentlig försvarare:
Advokat Isak Åberg
Fria Advokater KB
Box 12706
112 94 Stockholm

Åklagare

1. Kammaråklagare Frida Hamberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Eskilstuna
Box 14559
630 14 Eskilstuna
2. Vice chefsåklagare Ola Björstrand
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Nyköping
Box 124
611 23 Nyköping

Målsägande

1. Elin Andersson
Södra Bangårdsgatan 8 B Lgh 1002
633 55 Eskilstuna

Målsägandebiträde:
Advokat Håkan Andersson
Advokathuset Actus AB
Kungsgatan 33, 2 tr
632 20 Eskilstuna

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress Rademachergatan 8	Öppettider måndag - fredag 08:30-12:00 13:00-15:00	Postadress Box 363 631 05 Eskilstuna	E-post eskilstuna.tingsratt@dom.se
Telefon 016-40 30 300			Webbplats www.domstol.se

2. Alexander Schmidt
Loftstigen 3
736 35 Kungsör

Målsägandebiträde:
Advokat Erika Lindquist
Advokatbyrå Novum AB
Alva Myrdals gatan 4 B
632 20 Eskilstuna

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Människorov, 4 kap 1 § 1 st brottsbalken
2021-07-21 (2 tillfällen)
2. Grov utpressning, 9 kap 4 § 2 st brottsbalken
2021-07-21
3. Grovt hot mot tjänsteman, 17 kap 1 § 2 st brottsbalken
2021-07-21 (2 tillfällen)
4. Hot mot tjänsteman, 17 kap 1 § 1 st brottsbalken
2021-08-05

Påföljd m.m.

Fängelse 7 år

Lagrum som åberopas

34 kap 1 § 1 st brottsbalken

Skadestånd

1. Isak Dewit ska solidariskt med Haned Abdullahi betala skadestånd till Elin Andersson med 58 982 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 21 juli 2021 till dess betalning sker.
2. Isak Dewit ska solidariskt med Haned Abdullahi betala skadestånd till Alexander Schmidt med 76 822 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 21 juli 2021 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

1. I beslag tagna knivar, rakhyvel, tandborste, sax, rep och pennor förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten Region Öst, beslagsnr 2021-5000-BG88791.1-8).
2. Beslaget avseende brev ska bestå till dess att domen vinner laga kraft. Beslaget ska därefter hävas (Polismyndigheten Region Öst, beslagsnummer 2021-5000-BG89787.1).

3. Beslaget avseende hemställan om samtal ska bestå till dess att domen vinner laga kraft. Hemställan om samtal ska därefter lämnas ut till Kriminalvården (Polismyndigheten Region Öst, beslagsnummer 2021-5000-BG91877.1).

Sekretess

Sekretessförordnande, se domslutet för Haned Abdullahi.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Isak Åberg får ersättning av staten med 131 741 kr. Av beloppet avser 82 650 kr arbete, 22 185 kr tidsspillan, 558 kr utlägg och 26 348 kr mervärdesskatt.
  2. Beslut avseende ersättning till målsägandebiträden, se domslutet för Haned Abdullahi.
  3. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och målsägandebiträdena.
-

YRKANDEN M.M.....	8
Stämningsansökan den 21 oktober 2021.....	8
Stämningsansökan den 22 oktober 2021.....	12
UTREDNINGEN.....	12
SKÄLEN FÖR TINGSRÄTTENS AVGÖRANDE.....	13
Stämningsansökan 2021-10-21	13
Disposition.....	13
Människorov.....	13
Våld mot tjänsteman.....	17
Grovt hot mot tjänsteman.....	19
Grov utpressning samt försök till grov utpressning	24
Rubricering av människorovet	26
Stämningsansökan 2021-10-22	27
Påföljd	28
Skadestånd	29
Särskilda yrkanden	29
Ersättning.....	30
Målets omfattning.....	30
Jens Nyström	30
Isak Åberg.....	30
Håkan Andersson.....	30
Erika Lindquist	31
Tingsrättens bedömning	31
Återbetalningsskyldighet	31
Övrigt	31

YRKANDEN M.M.**Stämningsansökan den 21 oktober 2021**

Åklagaren har åtalat Haned Abdullahi och Isak Dewit för människorov, våld mot tjänsteman, grovt hot mot tjänsteman, grov utpressning samt försök till grov utpressning enligt följande gärningsbeskrivning.

Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit har den 21 juli 2021 på Hällbyanstalten i Eskilstuna bemäktigat sig Elin Andersson och Alexander Schmidt (härefter målsägandena) och hållit dem inspärrade i ett vaktrum med uppsåt att skada dem till liv och hälsa samt utöva utpressning. Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit har härvid med hot om våld genom att höja och rikta stick- och skärvapen mot målsägandena tvingat in dem i vaktrummet och beordrat dem att lägga sig på golvet med händerna bakom ryggen. Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit har hindrat målsägandena från att lämna rummet samt från att röra sig fritt där inne samt även hindrat annan anstaltspersonal från att ta sig in. Genom sitt agerande gjordes det klart för målsägandena att de skulle komma att skadas om de försökte fly eller sätta sig till motvärn. Målsägandena hölls inlåsta/inspärrade och således frihetsberövade under totalt ca sju respektive nio timmar. Målsägandena tjänstgjorde som kriminalvårdspersonal på anstalten och utövade således myndighet den aktuella dagen.

Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit har sedan målsägandena frihetsberövats bundit Alexander Schmidts händer och fötter vilket orsakade att hans händer blev blåa och han fick smärta och känselbortfall. Vidare har Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit angripit målsägandena med hot om våld genom att ha uttalat att de ska skära halsen och öronen av dem samt uttalat att målsägandena ska komma att dödas eller skadas allvarligt på annat vis. Hoten har även bestått i att stick- och skärvapen riktats mot målsägandena av både Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit och vid något tillfälle har stickoch skärvapen tryckts mot eller riktats mycket nära Elin Anderssons ansikte och hals samt tryckts mot eller riktats mycket nära Alexander Schmidts huvud

Avdelning 1

och/eller överkropp. Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit har genom uttalanden och agerande uppvisat likgiltighet för målsägandenas liv och hälsa. Det har under hela händelseförloppet varit en hotfull stämning som även innefattat underförstådda hot mot målsägandena. Detta med hänsyn till den akuta situation som uppstått och den trängande fara som målsägandena upplevt av att vara inlåsta i ett rum under rådande omständigheter med beväpnade gärningsmän.

Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit har vidare under pågående frihetsberövande av målsägandena och i anslutning till ovan gärningar utövat utpressning mot Kriminalvården. Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit har härvid genom olaga tvång förmått Kriminalvården att betala för flertalet pizzor som levererats till Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit och andra intagna på anstalten vilket lett till ekonomisk skada om ca 1 500 kr för Kriminalvården och motsvarande vinning för Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit och andra. Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit har även genom olaga tvång försökt förmå Kriminalvården att till dem utge 200 000 Euro eller liknande belopp samt överlämna eller tillhandahålla en helikopter eller bil och kläder. Brottet har i den här delen inte fullbordats då givna utpressningsinstruktioner inte har följts. Det har förelegat fara för brottets fullbordan och i sådana fall skulle det ha inneburit skada till ett betydande värde för Kriminalvården och motsvarande vinning för Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit. Det olaga tvånget har bestått i att Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit hotat med att inte frisläppa målsägandena som tagits som gisslan och att målsägandena skulle komma att dödas eller skadas allvarligt såvida inte Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit fick sina krav tillgodosedda. Kraven som framställdes var att Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit skulle få lämna anstalten med helikopter eller bil, byta till annan anstalt samt att Kriminalvården till dem skulle utge 200 000 Euro eller liknande belopp, överlämna kläder och inhandla pizza som skulle levereras till anstalten.

De hot som har förevarit under händelseförloppet har påtagligt förstärkts med hjälp av stick- och skärvapen och genom anspelning på Haned Mahamed Abdullahis och Isak Dewits våldskapital då båda är dömda för grova våldsbrott. Hoten har även varit av allvarligt slag och av särskilt hänsynslös art.

Avdelning 1

Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit har tillsammans och i samförstånd begått gärningarna med uppsåt.

Lagrum: 4 kap. 1 § första stycket, 9 kap. 4 § andra stycket, 9 kap. 11 § första stycket, 17 kap. 1 § första och andra stycket samt 23 kap. 1 § första stycket brottsbalken.

Åklagaren har yrkat att det gods som anges i domslutet ska förverkas från Haned Mahamed Abdullahi och Isak Dewit enligt 36 kap. 2 § brottsbalken. Hon har vidare yrkat att beslaget avseende brev och hemställan om samtal ska bestå till dess att domen vinner laga kraft. Beslagen ska därefter hävas och hemställan om samtal återlämnas till Kriminalvården. Anspråk saknas avseende brevet.

Elin Andersson har biträtt åtalet och yrkat att de tilltalade solidariskt ska utge ersättning till henne med 45 000 kr för kränkning avseende människorov, 15 000 kr för kränkning avseende grovt hot mot tjänsteman, 7 800 kr i ersättning för sveda och värk samt 1 182 kr avseende inkomstförlust. Hon har yrkat ränta enligt 6 § räntelagen på samtliga belopp från den 21 juli 2021 till dess full betalning sker.

Alexander Schmidt har biträtt åtalet och yrkat att de tilltalade solidariskt ska utge ersättning till honom med 60 000 kr avseende kränkning, 7 800 kr avseende sveda och värk samt 19 022 kr avseende inkomstförlust. Han har yrkat ränta enligt 6 § räntelagen på samtliga belopp från den 21 juli 2021 till dess full betalning sker.

Isak Dewit har erkänt gärningen med undantag för följande gärningsmoment. Han har förnekat att han bemäktigat sig Elin Andersson och Alexander Schmidt med uppsåt att skada dem till liv och hälsa. Han har förnekat att han hotat att de skulle skadas allvarligt, att stick- och/eller skärvapen tryckts mot eller riktats mot de båda målsägandena samt att han skulle ha visat likgiltighet för deras liv och hälsa. Han har förnekat att han och Haned Abdullahi anspelat på sitt våldskapital.

Avdelning 1

Isak Dewit har underkastat sig ansvar för människorov, mindre grovt brott, utpressning av normalgraden, samt hot mot tjänsteman av normalgraden, som dock ska konsumeras av människorovet.

Isak Dewit har medgett skadeståndsyrkandena till de yrkade beloppen såvitt avser sveda och värk samt inkomstförlust. Han har medgett skadeståndsskyldighet såvitt avser kränkningersättning och vitsordat ett belopp om 25 000 kr som skäligt i och för sig om gärningen skulle bedömas som mindre grov samt 40 000 kr om gärningen skulle bedömas vara av normalgraden. Isak Dewit har vitsordat sättet för räntans beräkning som skäligt i och för sig. Isak Dewit har medgett de särskilda yrkandena.

Haned Abdullahi har erkänt att han bemäktigat sig Elin Andersson och Alexander Schmidt med uppsåt att utöva utpressning, men förnekat att han bemäktigat sig dem med uppsåt att skada dem till liv och hälsa. Han har förnekat att han sagt att han skulle skära öronen av dem eller att han skulle ha tryckt stick- och/eller skärvapen mot dem. Han har förnekat att han anspelat på våldskapital eller att hoten som uttalats skulle ha varit av allvarligt slag eller uttalats med särskild hänsynslöshet. Han har förnekat att det under hela händelseförloppet skulle ha rått en hotfull stämning.

Haned Abdullahi har underkastat sig ansvar för människorov, mindre grovt brott, utpressning av normalgraden, samt hot mot tjänsteman av normalgraden, som dock ska konsumeras av människorovet.

Haned Abdullahi har medgett skadeståndsyrkandena till de yrkade beloppen såvitt avser sveda och värk samt inkomstförlust. Han har medgett skadeståndsskyldighet såvitt avser kränkningersättning och vitsordat ett belopp om 25 000 kr som skäligt i och för sig om gärningen skulle bedömas som mindre grov samt 40 000 kr om gärningen skulle bedömas vara av normalgraden. Han har vitsordat sättet för räntans beräkning som skäligt i och för sig. Han har medgett de särskilda yrkandena.

Stämningsansökan den 22 oktober 2021

Åklagaren har åtalat Isak Dewit för hot mot tjänsteman enligt följande gärningsbeskrivning.

Isak Dewit har angripit åklagaren Charlotta Tanner med hot om våld som hämnd för Charlotta Tanners tidigare myndighetsutövning. Det hände den 5 augusti 2021 på Häktet Kronoberg, Bergsgatan 52, Stockholms stad. Isak Dewit har till en tjänsteman på häktet fällt yttrande med innebörd av att Charlotta Tanner skulle utsättas för våld. Hotet har därefter vidarebefordrats till Charlotta Tanner. Isak Dewit begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 17 kap 1 § första stycket brottsbalken

Isak Dewit har förnekat brott.

UTREDNINGEN

Åklagaren har åberopat anmälan, insatsprotokoll, fotografier, beslagsprotokoll, protokoll över DNA-undersökning, sakkunnigutlåtande från NFC, kopia på jämförelseskrift, översättning, stillbilder från övervakningsfilm och jämförelsebilder av vapen i beslag, faktura, Kriminalvårdens redogörelse över tidigare misskötsamhet samt anteckningar förda vid förhandlingen.

Syn har hållits på övervakningsfilmer samt stick- och skärvapen.

Elin Andersson har åberopat samma bevisning som åklagaren samt lönespecifikation.

Alexander Schmidt har åberopat samma bevisning som åklagaren samt sjukintyg och lönespecifikation.

Isak Åberg har åberopat anteckningar från förhandling.

På åklagarens begäran har förhör hållits med målsägandena Elin Andersson, Alexander Schmidt och Charlotta Tanner samt vittnena Jonas Åbom, Jan Olov Svensson, Nareg Azelian, Therese Zackrisson, Per Bergström, Jenni Brolin, Anton Pettersson, Johan Flygare och Evelina Löfgren. De tilltalade har hörts över åtalet.

SKÅLEN FÖR TINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Stämningsansökan 2021-10-21

Disposition

Åklagaren har lagt fram en gärningsbeskrivning som är mycket lång och omfattar flera olika skeden av händelseförloppet och olika gärningar. Det går dock enligt tingsrättens mening att hänföra delar av gärningsbeskrivningen till de enskilda gärningarna.

Tingsrätten kommer därför att pröva dessa delar av gärningsbeskrivningen i anslutning till den respektive gärning de tillhör.

Människorov

Rättsliga utgångspunkter

Den som bemäktigar sig och för bort eller spärrar in ett barn eller någon annan med uppsåt att skada honom eller henne till liv och hälsa eller att tvinga honom eller henne till tjänst eller att utöva utpressning, döms för människorov eller människorov, mindre grovt brott (4 kap. 1 § brottsbalken). Vid prövningen av om gärningsmannen haft uppsåt att skada den bemäktigade till liv och hälsa, att tvinga honom eller henne till tjänst eller att utöva utpressning kan samtliga tre uppsåtsformer vara aktuella (Bäcklund m.fl., *Brottsbalken*, Juno version 18, kommentar till 4 kap. 1 §, rubriken *Subjektiv täckning*).

För att dömas för utpressning krävs att gärningsmannen genom olaga tvång förmår någon till handling eller underlåtenhet som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den tvingade eller någon i vars ställe denne är (9 kap. 4 § brottsbalken). Som

Avdelning 1

vinning för gärningsmannen räknas även fall där gärningsmannen avsiktligt bereder någon annan vinning (23 kap. 7 § brottsbalken).

Konkurrensfrågor

Människorov är fullbordat så snart gärningsmannen bemäktigat sig och fört bort eller spärrat in offret med uppsåt att skada, tvinga till tjänst eller utöva utpressning. Om det som gärningsmannen vill åstadkomma med brottet fullföljs efter det att människorovet har fullbordats ska det dömas särskilt för det brottet. Denna senare gärning påverkar då inte gradindelningen när det gäller människorovet. (NJA 2019 s. 553 p. 21–22.)

Handlingar som ingår i själva bemäktigandet eller bortförandet, t.ex. misshandel eller olaga hot, konsumeras i normalfallet av människorovet. Särskilt allvarliga våldshandlingar som representerar ett påtagligt straffvärde, t.ex. grov misshandel, bör dock inte konsumeras. (NJA 2019 s. 553 p. 23.)

Bemäktigandet och frihetsberövandet

De tilltalade har erkänt stora delar av händelseförloppet såvitt avser bemäktigandet och frihetsberövandet av Elin Andersson och Alexander Schmidt. Åklagaren har därtill åberopat omfattande bevisning till stöd för sina påståenden i denna del, bl.a. en övervakningsfilm, målsägandenas uppgifter och uppgifter från anställda hos Kriminalvården och Polismyndigheten som varit i närheten av vaktrummet under tiden målsägandena var inspärrade. Tingsrätten nöjer sig därför med att konstatera att samtliga omständigheter nedan har bekräftats av någon eller båda av de tilltalade och att uppgifterna också vinner stöd av den övriga bevisningen i målet.

Vid lunchtid den 21 juli 2021 ringde Haned Abdullahi till vaktrummet och bad om att få värktabletter. Alexander Schmidt och Elin Andersson tjänstgjorde som kriminalvårdare vid detta tillfälle. När Alexander Schmidt gick för att möta Haned Abdullahi i dagrummet blev Alexander Schmidt hotad med ett tillhygge samtidigt som Isak Dewit kom. Alexander Schmidt fördes in i vaktrummet, där även Elin Andersson befann sig. Haned Abdullahi och Isak Dewit hotade därefter Elin Andersson och Alexander Schmidt med egentillverkade stick- och skärvapen och tvingade dem att

Avdelning 1

lägga sig ner på golvet med händerna bakom ryggen. Haned Abdullahi låste dörrarna till vaktrummet så att målsägandena inte kunde komma ut och så att Kriminalvårdens larmstyrka inte skulle kunna komma in. Genom dessa åtgärder frihetsberövade Haned Abdullahi och Isak Dewit Elin Andersson och Alexander Schmidt. Frihetsberövandet varade till dess att Alexander Schmidt släpptes sju timmar senare och Elin Andersson nio timmar senare.

Genom det ovanstående är det utrett att Haned Abdullahi och Isak Dewit bemäktigat sig målsägandena och spärrat in dem. Frågan är om detta skett med sådant uppsåt att gärningen är att bedöma som människorov.

Syftet med frihetsberövandet

Haned Abdullahi och Isak Dewit har själva uppgett att syftet med frihetsberövandet var att utöva utpressning mot Kriminalvården för att lämna anstalten. Av förhören med de tilltalade, målsägandena och de personer som varit involverade i förhandlingen står det klart att de tilltalades ursprungliga krav varit att få en helikopter alternativt en bil, att få pengar och kläder samt att få lämna anstalten eller i vart fall byta anstalt. Kraven på helikopter, bil, pengar och kläder är av sådan art att de hade kunnat innebära skada för Kriminalvården och vinning för de tilltalade. Tingsrätten anser dock inte att kraven på att få lämna anstalten eller att byta anstalt omfattas av utpressningsbestämmelsen, eftersom ett förverkligande av kraven inte skulle ha inneburit någon skada i ekonomisk mening för Kriminalvården och knappast heller någon vinning i ekonomisk mening för de tilltalade. Med det konstaterandet anser tingsrätten att det är styrkt att syftet med frihetsberövandet varit att utöva utpressning.

Åklagaren har påstått att frihetsberövandet även skett med uppsåt att skada målsägandena. De tilltalade har förnekat detta.

Tingsrätten gör följande bedömning. Inget i målet tyder på att de tilltalade frihetsberövat målsägandena i syfte att skada dem till liv och hälsa. De har därmed inte agerat med avsiktsuppsåt. Frågan är om de agerat på sådant sätt att de kan anses ha

Avdelning 1

agerat med insiktsuppsåt eller likgiltighetsuppsåt till att målsägandena skulle skadas till liv och hälsa.

För insiktsuppsåt till en effekt krävs att gärningsmannen handlat med insikt om att gärningen skulle leda till en viss effekt. Det krävs att gärningsmannen uppfattat effekten som en praktiskt taget oundviklig följd av gärningen. (NJA 2004 s. 176.) Det är inte visat att de tilltalade uppfattat bemäktigandet och frihetsberövandet som något som praktiskt taget oundvikligen skulle leda till att målsägandena skadades efter att människorovet fullbordats. Det är därmed inte heller visat att de tilltalade haft insiktsuppsåt till att målsägandena skulle skadas till liv och hälsa.

Frågan är då slutligen om de tilltalade haft likgiltighetsuppsåt till att målsägandena skulle skadas. Prövningen av om likgiltighetsuppsåt förelegat ska göras i två led. Först prövas om gärningsmannen insett att det funnits en risk för att gärningen leder till en viss effekt. Därefter prövas om gärningsmannen varit likgiltig inför effekten. Vid bedömningen av om gärningsmannen varit likgiltig inför effekten krävs normalt att gärningsmannen åtminstone utgått från eller antagit att effekten skulle inträda. Om gärningsmannen inte trott detta har han eller hon normalt inte varit likgiltig. (NJA 2016 s. 763 p. 12, 13 och 22.)

Haned Abdullahi och Isak Dewit måste ha förstått att deras agerande innebar en risk för att målsägandena skulle skadas till liv och hälsa, särskilt eftersom de tilltalade själva inte skulle ha full kontroll över situationen. De hot som de tilltalade uttalat tyder på att risken för att de tilltalade skulle skada målsägandena vid en eventuell stormning eller konfrontation skulle vara relativt hög. Samtidigt har målsägandena *de facto* inte utsatts för något våld annat än i samband med frihetsberövandet, trots att de tilltalade haft möjlighet till det. Det talar emot att de tilltalade haft sådan beredskap att skada målsägandena att de tilltalade kunnat anta att de målsägande skulle skadas. Tingsrätten anser därför att det inte kan anses styrkt att de tilltalade haft likgiltighetsuppsåt till att målsägandena skulle skadas till liv och hälsa.

Avdelning 1

Har gärningarna begåtts tillsammans och i samförstånd?

De tilltalade har uppgett att de började planera gärningen dagen innan människorovet. Av den övervakningsfilm som åklagaren åberopat framgår vidare att de tilltalade gick in tillsammans på ett rum kort innan frihetsberövandet. Allt detta visar att de hade en gemensam plan med människorovet.

Av förhandlarnas, målsägandenas och de tilltalades utsagor har det framkommit att Isak Dewit var den som skötte förhandlingen. Haned Abdullahi har gjort gällande att han haft en mindre framträdande roll i människorovet och att han agerat på ett vänligare sätt mot målsägandena efter hand. Tingsrätten anser dock att det inte framkommit något som tyder på att Haned Abdullahi velat avbryta människorovet eller att han på något sätt agerat för detta. Båda målsägandena har hört de tilltalade prata med varandra om förhandlingarna. Elin Andersson har uppgett att hon upplevde båda som väldigt drivande genom hela händelseförloppet. De tilltalade ska därför dömas för att ha begått människorovet tillsammans och i samförstånd.

Tingsrätten återkommer till hur gärningen ska rubriceras, eftersom denna fråga är beroende även av de andra gärningar som är uppe till prövning i målet.

Våld mot tjänsteman

Rättsliga utgångspunkter

Den som med våld förgriper sig på en tjänsteman i hans eller hennes myndighetsutövning eller för att tvinga tjänstemannen till eller hindra honom eller henne från en åtgärd i myndighetsutövningen eller för att hämnas för en sådan åtgärd döms för våld mot tjänsteman till böter eller fängelse i högst två år (17 kap. 1 § brottsbalken).

Har Alexander Schmidts händer och fötter bundits så att han fick smärta och känselbortfall?

Haned Abdullahi har erkänt att han tog ett rep och band Alexander Schmidts händer. Detta har bekräftats av Elin Andersson och Alexander Schmidt. Elin Andersson har dock inte sagt vem som bundit Alexander Schmidt.

Avdelning 1

Elin Andersson har uppgett att hon såg Alexander Schmidts händer bli blå och att någon lossade repet på grund av det. Istället bands Alexander Schmidts fötter. Alexander Schmidt har uppgett att det är svårt att säga hur han påverkades av detta eftersom det kändes överlag som att han inte hade någon känsel i kroppen, men att han kände efter ett tag att han inte kände sina händer. Någon sa till honom att händerna var väldigt blå, men han kunde inte se det själv eftersom händerna låg på hans rygg. Isak Dewit har uppgett att Alexander Schmidts händer blev blå och att det var därför de lossade på repen. Haned Abdullahi har sagt att Alexander Schmidts händer absolut inte blev blå.

Genom uppgifterna ovan anser tingsrätten att det är styrkt att Alexander Schmidts händer bundits så att han fått känselbortfall. I ljuset av Elin Anderssons och Isak Dewits uppgifter kan Haned Abdullahis uppgift om att händerna absolut inte blev blå lämnas utan avseende. Det är därmed styrkt att Alexander Schmidts händer blivit blå. Eftersom Alexander Schmidt inte berättat att han haft ont är det inte styrkt att han orsakats smärta. Det är inte heller styrkt att bindandet av hans fötter gjort att fötterna blivit blå, att han tappat känseln eller att han orsakats smärta.

Alexander Schmidt utövade myndighet vid tillfället i egenskap av kriminalvårdare. Gärningen utgör därför våld mot tjänsteman.

Har de tilltalade begått gärningen tillsammans och i samförstånd?

Haned Abdullahi har bundit Alexander Schmidts händer. Det har uppenbarligen varit ett led i de tilltalades plan för att frihetsberöva målsägandena. Såväl Isak Dewit som Haned Abdullahi ska därför dömas för gärningen.

Konkurrens

Åklagaren har gjort gällande att bindandet av Alexander Schmidt skett sedan målsägandena frihetsberövats. Tingsrätten konstaterar att målsägandena visserligen redan hade stängts in i vaktrummet vid detta tillfälle, men att bindandet skett i sådan tidsmässig anslutning till frihetsberövandet att det måste anses ha utgjort en del av det.

Syftet med bindandet har därtill varit att upprätthålla frihetsberövandet. Gärningen ska därför anses konsumerad av människorovet.

Grovt hot mot tjänsteman

Rättsliga utgångspunkter

Den som med hot om våld förgriper sig på en tjänsteman i hans eller hennes myndighetsutövning eller för att tvinga tjänstemannen till eller hindra honom eller henne från en åtgärd i myndighetsutövningen eller för att hämnas för en sådan åtgärd döms för hot mot tjänsteman till böter eller fängelse i högst två år. Om brottet är grovt döms för grovt hot mot tjänsteman till fängelse i lägst ett och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har innefattat våld av allvarligt slag, har innefattat hot som påtagligt har förstärkts med hjälp av vapen, sprängämne eller vapenattrapp eller genom anspelning på ett våldskapital eller som annars har varit av allvarligt slag, eller annars har varit av särskilt hänsynslös eller farlig art. (17 kap. 1 § brottsbalken.)

Vid bedömningen av om hotet påtagligt förstärkts med hjälp av vapen bör det krävas att vapnet funnits med vid gärningstillfället och hanterats på ett hotfullt sätt, t.ex. genom att gärningsmannen hållit en kniv eller annat stickvapen mot brottsoffrets kropp eller gjort aggressiva utfall eller rörelser med en kniv. Begreppet våldskapital syftar på en förmåga och beredskap inom en kriminell gruppering att begå allvarliga våldsbrott eller andra brott som kan medföra fara för liv och hälsa. (Bäcklund m.fl., *Brottsbalken*, Juno version 18, kommentar till 17 kap. 1 §, rubriken *Grovt brott*.)

Kravet på myndighetsutövning m.m.

Det står klart att målsägandena varit i tjänst och därmed utövat myndighet vid det aktuella tillfället. Frågan är om och i så fall vilka hot som framförts mot dem.

Förhörspersonernas uppgifter om hot om våld

Elin Andersson har uppgett följande om hot som uttalats. När larmstyrkan kom skrek Haned Abdullahi att han skulle skära halsen av målsägandena eller att det skulle ”hända

Avdelning 1

saker” om inte larmstyrkan backade. Elin Andersson har uppgett att hon är osäker på exakt vad han sa, eftersom detta var under det skede av händelseförloppet som hon var absolut mest rädd. Senare under händelseförloppet sa de tilltalade att det ”skulle börja hända grejer” om de inte fick sina krav uppfyllda inom viss tid. De talade med varandra om att de hade mördat förut och att de inte var rädda för att skada andra. Hon har svårt att minnas exakt vad de sa. Det var hotfull stämning hela tiden. Vid något tillfälle sa någon av dem att ”ni ska vara glada om vi inte kastar ut ett finger”. Vid vissa tillfällen lade de ifrån sig vapnen, men vapnen var alltid nära tillhands. Hon upplevde hoten som allvarligt menade.

Alexander Schmidt har uppgett följande. Det förekom hot både inledningsvis och senare under händelseförloppet. Han kommer ihåg hot från när larmstyrkan kom, men minns inte exakt vad som sades. Han tror att de sa något i stil med ”kommer du in så skär jag” eller ”så skär jag halsen av”. När pizzaleveransen dröjde sade någon av de tilltalade att denne skulle springa ut, hålla kniven mot Alexander Schmidt och bli skjuten av polisen.

Jonas Åbom, som förhandlade med de tilltalade och också ingick i larmstyrkan, har uppgett att Haned Abdullahi sa ”ni ska ut, vi skär halsen av dem” när larmstyrkan kom till platsen. Vid det tillfället såg han Haned Abdullahi trycka något hemmagjort vapen mot Elin Anderssons hals och Isak Dewit hålla något mot halsen/nacken på Alexander Schmidt. Han var där i ca tjugo sekunder. Han var mest fokuserad på Elin Andersson då, eftersom hon skrek. När pizzorna dröjde sa Isak Dewit ”måste vi skicka ut öron och näsa för att ni ska fatta att det är allvar”. När pizzorna delats ut hotade de tilltalade med att skada Elin Andersson om någon skulle komma in.

Jan Olov Svensson, som förhandlade med de tilltalade, har uppgett att han frågade om han fick gå in i vaktrummet, men fick beskedet att om han gjorde det så skulle målsägandena skadas. Detta upprepades flera gånger. I övrigt var stämningen i huvudsak lågaffektiv under händelseförloppet, men gick upp när pizzaleveransen dröjde och varje gång de tilltalade såg andra närma sig vaktrummet. Det uttalades hot som var mer av frågor, i stil med ”ska vi behöva göra detta för att få som vi vill”. Vid

Avdelning 1

ett tillfälle frågade de om man skulle behöva skicka ut ett öra och ett finger för att det skulle hända någonting. Han var fokuserad på förhandlingen och att inte tappa kontrollen över sig själv, inte på att minnas vad exakt de tilltalade uttalat för hot.

Nareg Azelian, som ingick i larmstyrkan, har uppgett att han såg Haned Abdullahi rikta stickvapen mot honom och två andra vårdare som gick in samtidigt. Haned Abdullahi sa att om de kom in så skulle målsägandena skadas.

Therese Zackrisson, som förde anteckningar från förhandlingarna, har uppgett att hennes anteckningar är förda i kronologisk ordning och att de återspeglar vad som hänt. Hon hörde ett hot om att skära örat av någon målsägande. Hon uppfattade inte att det uttalades några hot efter ca kl. 13.40. Av hennes anteckningar framgår bl.a. att någon sagt ”om plit/polis kommer nära skär han halsen av vårdarna”, ”jag kan spara en och döda en jag har inget att förlora. Plitarna har värsta attityden, kan skära halsen av dem” och ”Jag skär örat av dem”.

Per Bergström, som var polisbefäl, har uppgett att det uttalades hot om att målsägandena skulle komma att skadas men att han inte minns hur. Han arbetade inte med förhandlingarna på detaljnivå utan hade ett helhetsperspektiv på situationen. Hans bild var att hoten avtog över tid.

Jenni Brolin, som var insatschef, har uppgett att hon inte minns några hot ordagrant. Den PM hon skrivit över händelsen baseras troligen bl.a. på uppgifter hon fått från en kollega.

Haned Abdullahi har erkänt att han sa att ”någon kommer skadas” och ”backa undan annars blir det krig” när larmstyrkan kom in samt att han hållit stickvapen nära Elin Anderssons hals. Han har i övrigt uppgett att han inte sagt något hotfullt och särskilt inte att några kroppsdelar skulle skäras av.

Isak Dewit har uppgett att han kan ha sagt att någon skulle bli skadad om polisen bröt sig in, men att några hot i övrigt inte uttalades.

Avdelning 1

Har hot om våld uttalats?

Elin Andersson och Alexander Schmidt har gått igenom en traumatisk händelse där särskilt händelseförloppet i början varit väldigt händelserikt. Detta avspeglar sig i att de har haft svårt att redogöra för exakt vilka hot som uttalats. Deras berättelse får dock stöd av vittnenas berättelser och därtill av Therese Zackrissons anteckningar från förhandlingen. Det står helt klart att de tilltalade sagt att målsägandena skulle skadas om polisen eller larmstyrkan bröt sig in i vaktrummet. Därtill står det klart att de tilltalade uttalat hot i form av att kroppsdelar skulle skäras av och skickas ut om pizzaleveransen dröjde. Åklagaren har därmed styrkt sitt påstående om verbala hot.

Har stick- och skärvapen tryckts mot eller riktats mycket nära målsägandenas kroppar?

Av övervakningsfilmen framgår att Haned Abdullahi riktat ett vapen i vart fall mycket nära Elin Anderssons hals och ansikte. Haned Abdullahi har erkänt att han riktat vapnet nära Elin Andersson, men inte att han tryckt det mot henne. Det finns inte någon motsvarande film av vad Isak Dewit gjort mot Alexander Schmidt. Den enda bevisning som finns till stöd för att vapen tryckts mot Elin Anderssons hals och att vapen riktats mot Alexander Schmidt är vittnet Jonas Åboms uppgifter. Jonas Åbom har gjort sina iakttagelser under en mycket kort tidsperiod då han dessutom varit under stark stress. Han har själv sagt att han inte var särskilt fokuserad på Alexander Schmidt. Tingsrätten anser därför inte att enbart hans uppgifter kan läggas till grund för åtalet. Det är därmed endast visat att Haned Abdullahi riktat vapen mycket nära Elin Anderssons ansikte och hals. Det är inte visat att Isak Dewit tryckts mot eller riktats mycket nära Alexander Schmidts huvud och/eller överkropp.

Underförstådda hot

Haned Abdullahi och Isak Dewit har förnekat att de uppvisat likgiltighet för målsägandenas liv och hälsa och riktat underförstådda hot mot dem. Tingsrätten gör följande bedömning av detta. Av målsägandenas berättelse står det klart att de under hela händelseförloppet upplevt sig hotade. De har haft fog för detta, eftersom de tilltalade även efter det inledande skedet har uttalat hot mot målsägandena. De tilltalade har också haft tillgång till vapen under hela händelseförloppet. Målsägandena har känt

Avdelning 1

till att de tilltalade dömts för mord. Detta måste anses ha präglat situationen och gett särskild tyngd åt hoten. Åklagaren har därmed styrkt att det förekommit underförstådda hot under hela händelseförloppet.

Har gärningen begåtts tillsammans och i samförstånd?

Även hoten framstår som att de utgjort en del av de tilltalades gemensamma plan. Som tingsrätten konstaterat ovan har de tilltalade också pratat med varandra under händelseförloppet. Ingen av dem har avbrutit gärningen eller uttryckt något missnöje med de hot som uttalats eller antytts. Tingsrätten anser därför att de ska dömas för att ha begått gärningarna tillsammans och i samförstånd.

Rubricering

De hot som uttalats har förstärkts genom användande av stick- och skärvapen. Det är uppenbart att hoten har framstått som mycket akuta för målsägandena och att det funnits en betydande risk för att de skulle verkställas. Hoten kan dock inte anses ha förstärkts av anspelning på våldskapital i den mening som avses i 17 kap. 1 § brottsbalken, eftersom de tilltalade inte hänvisat till någon annans våldskapital utan endast anspelat på sin egen tidigare brottslighet. Tingsrätten anser dock att de tilltalades tidigare brottslighet i sig gör att hoten kan anses ha varit av allvarligt slag, oaktat att de inte kan sägas ha anspelat på våldskapital. Hoten har också syftat till att få Kriminalvården att bryta mot ett av sina grundläggande uppdrag genom att släppa ut de tilltalade ur anstalten. Gärningarna ska därför bedömas som grova.

Konkurrens

Olaga hot konsumeras normalt av utpressningsbrott (NJA II 1962 s. 129). I detta mål rör det sig dock om grovt hot mot tjänsteman, d.v.s. ett allvarligare brott med ett delvis annat skyddsintresse, som dessutom riktat sig mot två andra målsägande än det försök till utpressning och den utpressning som åklagaren åtalat för. De tilltalade ska därför dömas i konkurrens för grovt hot mot tjänsteman och eventuella utpressningsbrott.

Grov utpressning samt försök till grov utpressning*Rättslig reglering*

Tingsrätten har redogjort ovan för den rättsliga regleringen avseende utpressning.

Vid bedömningen av om en utpressning ska ses som grov ska tingsrätten särskilt beakta om gärningen har innefattat våld av allvarligt slag, om den har innefattat hot som påtagligt har förstärkts med hjälp av vapen, sprängämne eller vapenattrapp eller genom anspelning på ett våldskapital eller som annars har varit av allvarligt slag, eller om gärningen annars har varit av särskilt hänsynslös eller farlig art. (9 kap. 4 § andra stycket brottsbalken.)

Försök till utpressning är straffbelagt (9 kap. 11 § brottsbalken). För att dömas för försök till utpressning krävs att det förelegat fara för att handlingen skulle leda till brottets fullbordan eller sådan fara endast på grund av tillfälliga omständigheter varit utesluten (23 kap. 1 § brottsbalken).

Har de tilltalade ägnat sig åt olaga tvång som ett led i utpressning/försök till utpressning?

Som tingsrätten funnit ovan har de tilltalade uttalat hot mot målsägandena i syfte att få Kriminalvården att gå med på deras förhandlingsbud. De tilltalade har också vägrat släppa målsägandena om inte de tilltalades krav uppfylldes, vilket utgör hot om brottslig gärning i form av ett fortsatt olaga frihetsberövande. Det står därför klart att de försökt tvinga Kriminalvården till vissa dispositioner. Frågan är dels om dessa dispositioner kan anses ha utgjort förmögenhetsöverföringar, dels om det funnits fara för att försöket skulle fullbordas.

Försök till utpressning

Som tingsrätten funnit ovan har de tilltalade framställt krav få en helikopter alternativt en bil, kläder samt pengar. Dessa krav är alla sådana att de kan utgöra förmögenhetsöverföringar som kan utgöra föremål för utpressning. Åklagaren har påstått att de tilltalade begärt att Kriminalvården till dem skulle utge 200 000 euro eller liknande belopp. Flera olika belopp har nämnts av de som hörts i målet. Det går därför

Avdelning 1

inte att fastslå vilket eller vilka belopp som faktiskt nämnts. Det är dock styrkt att de tilltalade begärt en stor summa pengar. Kraven på att få lämna anstalten alternativt att byta anstalt är dock inte sådana att de omfattas av utpressningsbestämmelsen, eftersom de inte utgör förmögensöverföringar.

De tilltalade har invänt att utpressningsförsöket inte skulle ha kunnat lyckas, eftersom Kriminalvården har som policy att inte under några omständigheter släppa intagna vid gisslansituationer. Tingsrätten konstaterar att det i detta mål inte förekom något allvarligare våld mot målsägandena och att förhandlingarna var lyckosamma. Det går inte att utesluta att Kriminalvården hade agerat på ett annat sätt om målsägandena hade hamnat i mer akut fara. Det har därför förelegat fara för att försöket skulle fullbordas. De tilltalade har därför gjort sig skyldiga till försök till utpressning.

Fullbordad utpressning

Genom de tilltalades erkännande och övrig bevisning i målet är det styrkt att de tilltalade, genom att hota med att skada eller döda målsägandena och vägra att släppa dem om inte de tilltalades krav tillgodosågs, förmått Kriminalvården att köpa pizza för ca 1 500 kr exklusive mervärdesskatt. Pizzan levererades därefter till anstalten. De tilltalade har därmed gjort sig skyldiga även till utpressning.

Har de tilltalade begått gärningarna tillsammans och i samförstånd?

I enlighet med tingsrättens bedömning ovan anser tingsrätten att utpressningen och försöket till utpressning begåtts av de tilltalade tillsammans och i samförstånd.

Rubricering

Stora delar av resonemanget rörande rubricering av de grova hoten mot tjänsteman gör sig också gällande när det gäller försöket till utpressning och den fullbordade utpressningen. Tingsrätten anser därför att även dessa varit att rubricera som grova brott av samma skäl som tidigare angetts.

Konsumtion

Som tingsrätten funnit ovan under bedömningen av det grova olaga hotet ska de tilltalade dömas i konkurrens för grovt olaga hot och eventuella utpressningsbrott. Fullbordade brott konsumerar försök till samma brott. Försöket till grov utpressning ska därför anses konsumerat av den fullbordade utpressningen.

Rubricering av människorovet

Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 2019 s. 553 angett att följande omständigheter påverkar straffvärdet av ett människorov:

- *Gärningsmannens specifika uppsåt.* Ju allvarigare effekt som gärningsmannen har velat åstadkomma, desto högre straffvärde.
- *Graden av organisation och planering.*
- *Hur bemäktigandet och bortförandet eller inspärrandet har genomförts.* Om gärningsmannen har visat särskild hänsynslöshet, t.ex. genom att använda skjut- eller stickvapen eller kraftigt våld, talar det för att brottet ska bedömas allvarigare.
- *Fribetsberövandets längd och graden av fysiskt eller psykiskt lidande eller obehag som offret har utsatts för eller annars fått utstå.*

I detta mål rör det sig om en gärning som åtminstone i viss mån varit planerad. Haned Abdullahi och Isak Dewit har uppgett att de började planera gärningen dagen före den 21 juli 2021, och Isak Dewit har på förhand skrivit ett brev om gärningen och de krav han tänkte framställa. Mycket talar för att gärningen planerats tidigare än så, bl.a. för att de tilltalade tillverkat flera vapen som uppenbarligen krävt visst arbete för att tillverka och viss tid för att samla in vapendelar.

Gärningsmännens uppsåt med människorovet har bl.a. varit att komma över en stor summa pengar, få tillgång till en helikopter och lämna fängelset. Människorovet, och det våld och hot som innefattats i det, har riktat sig mot två kriminalvårdare inom ramen för deras tjänste- och myndighetsutövning i syfte att få Kriminalvården att bryta

Avdelning 1

mot svensk lag genom att låta två intagna på anstalten fly. Detta utgör en starkt försvårande omständighet.

Frihetsberövandet har pågått under en längre tid; sju respektive nio timmar. Målsägandena har inte utsatts för något omfattande våld i samband med frihetsberövandet eller därefter. De har dock stått under kontinuerligt hot från de tilltalade under hela tiden för frihetsberövandet. Hotet har förstärkts genom att de tilltalade använt stick- och skärvapen under bemäktigandet, att dessa vapen varit tillgängliga för de tilltalade under hela händelseförloppet och att de tilltalade uttalat hot om att de skulle använda vapnen.

Tingsrätten anser sammanfattningsvis att gärningarna, med viss marginal, är att bedöma som människorov av normalgraden. Omständigheterna är sådana att de inte bara motiverar att människorovet rubriceras som ett normalgradsbrott, utan att de även talar för att straffvärdet överstiger minimistraffet. Tingsrätten återkommer till det nedan.

Stämningsansökan 2021-10-22

Kriminalvårdaren Evelina Löfgren har uppgett att Isak Dewit, i samband med att hon lämnade mat till honom och kontrollerade hur han mårde efter häktningsförhandlingen, sagt att ”den jävla horåklagaren ska få se”. Isak Dewit har själv medgett att han sagt att ”åklagaren ska få se”. Det är därmed styrkt att Isak Dewit åtminstone yttrat sig på det sätt han själv menat. Det står vidare klart att hotet kommit till Charlotta Tanners kännedom genom att Evelina Löfgren rapporterat det vidare. Yttrandet är uppenbart kopplat till Charlotta Tanners myndighetsutövning. Frågan är om yttrandet ska tolkas som ett hot om våld eller inte.

Isak Dewit har uppgett att han efter omhäktningsförhandlingen var missnöjd med beslutet om restriktioner, som han ansåg utgjorde hämnd och/eller påtryckning mot honom för att han inte uttalat sig tillräckligt utförligt i förhör. Han menar att uttrycket ”åklagaren ska få se” tog sikte på att åklagaren skulle få se att han inte skulle yttra sig mer utförligt på grund av restriktionerna. Tingsrätten anser att denna förklaring

framstår som en efterhandskonstruktion. Yttrandet kan inte förstås på något annat sätt än som ett underförstått hot om våld mot Charlotta Tanner. Isak Dewit ska därför dömas för hot mot tjänsteman.

Påföljd

De tilltalade avtjänar varsitt långt fängelsestraff. De ska dömas till ny påföljd för den brottslighet som är aktuell i detta mål. (34 kap. 1 § brottsbalken.)

Straffskalan för människorov börjar vid fyra års fängelse och slutar med fängelse på livstid. Vid bedömningen av straffvärdet ska samma omständigheter beaktas som vid bedömningen av hur brottet ska rubriceras. Tingsrätten hänvisar därför till den redogörelse för gällande rätt som gjorts i rubriceringsfrågan. Omständigheterna får dock endast beaktas i den utsträckning de inte redan legat till grund för rubriceringen av gärningen. Vid en sammantagen bedömning anser tingsrätten att straffvärdet för de bägge människoroven ligger på ca fem års fängelse vardera.

De tilltalade döms även för två fall av grovt olaga hot, ett fall av grov utpressning samt, för Isak Dewits del, hot mot tjänsteman. Vid flerfaldig brottslighet tillämpas asperationsprincipen, som innebär att tillkommande brott tillmäts mindre straffvärde än vad som hade varit fallet om de tilltalade endast dömts för dessa brott. Vid allvarliga brott ska principen tillämpas på så sätt att de tillkommande brotten snabbt tillmäts allt lägre straffvärde. I fall som detta, där samma händelseförlopp innefattar ett flertal brott, ska de tillkommande brotten tillmätas än mindre straffvärde. Om de olika brotten riktar sig mot olika skyddsintressen finns dock större utrymme att tillmäta de tillkommande brotten betydelse. (Borgeke och Forsgren, *Att bestämma påföljd för brott*, 4 uppl., s. 206–207 och 211.)

I detta mål är det fråga om brott som huvudsakligen begåtts inom ramen för samma händelseförlopp. I viss mån har samma omständigheter beaktats vid rubriceringen av såväl människorovet som de grova hoten mot tjänsteman och den grova utpressningen. Detta bör beaktas vid straffvärdesbedömningen, eftersom de tilltalade annars riskerar att dubbelbestraffas för samma brott (jfr NJA 2008 s. 1010). Detta talar

Avdelning 1

också för att asperationsprincipen ska ges stort genomslag och för att de tillkommande brotten inte ska tillmätas särskilt stor betydelse. Tingsrätten kan samtidigt konstatera att brotten riktat sig mot flera målsäganden och skyddsintressen. Flera av gärningarna har ett mycket högt eller högt straffvärde. Den tillkommande brottsligheten ska därför ändå ges ett visst genomslag. Med beaktande av detta anser tingsrätten att det samlade straffvärdet för gärningarna uppgår till sju års fängelse. Det saknas skäl att döma till annan påföljd än fängelse. De tilltalade ska därför dömas till sju års fängelse.

Skadestånd

Målsägandenas skadeståndsyrkanden såvitt avser sveda och värk och inkomstförlust har medgetts av de tilltalade och ska därför dömas ut.

Tingsrätten gör följande bedömning av målsägandenas anspråk på kränkningsersättning. Det är ostridigt att målsägandena utsatts för en allvarlig kränkning som berättigar dem till ersättning. I jämförelse med gärningar av motsvarande allvar eller något större allvar (se Brottsoffermyndighetens referatsamling 2020, referat nr 101–102) framstår dock det begärda beloppet, 60 000 kr, som alltför högt. Kränkningsersättningen ska istället bestämmas till 50 000 kr.

Särskilda yrkanden

De vapen som använts vid människorovet ska förverkas. Tingsrätten anser det utrett att den i beslag tagna trasiga saxen varit avsedd att användas vid de grova hoten mot tjänsteman och den grova utpressningen, eftersom Elin Andersson hört något smälla och därefter noterat att saxen varit halv. Såväl de grova hoten mot tjänsteman som den grova utpressningen har fullbordats. Förverkande krävs för att förebygga brott. Även saxen ska därför förverkas. Beslagen ska bestå.

Det beslagtagna brevet och hemställan kan skäligen antas ha betydelse för utredning om brott. Det saknas särskilda skäl mot att beslaget består avseende dessa föremål. Beslaget ska därför bestå till dess att domen fått laga kraft.

ErsättningMålets omfattning

De tilltalade greps den 21 juli 2021 och var häktade med restriktioner i nästan fyra månader. Offentliga försvarare förordnades samma dag och målsägandebiträderna förordnades dagen efter. Genom byte förordnades Isak Åberg som offentlig försvarare för Isak Dewit den 23 juli 2021. Tre häktnings- och omhäktningsförhandlingar har hållits avseende Haned Abdullahi och två häktnings- och omhäktningsförhandlingar har hållits avseende Isak Dewit. Huvudförhandlingen pågick i tre och en halv dag. Förundersökningsprotokollen uppgår till totalt 220 sidor.

Jens Nyström

Den offentliga försvararen Jens Nyström har begärt ersättning för 73,2 timmars arbete, 30 timmars tidsspillan och utlägg om 44 411 kr.

Tingsrätten har beviljat Jens Nyström, som har sin verksamhet i Skellefteå, det förhandsbeskedet att skäligen merkostnader som uppstår på grund av att han har sin verksamhet långt ifrån tingsrätten omfattas av rätten till ersättning från staten.

Åklagaren har yttrat sig över kostnadsräkningen och inte haft någon erinran mot den.

Isak Åberg

Isak Åberg har begärt ersättning för 58 timmars arbete, 17 timmars tidsspillan samt utlägg om 558 kr.

Åklagaren har yttrat sig över kostnadsräkningen och inte haft någon erinran mot den.

Håkan Andersson

Målsägandebiträdet Håkan Andersson har begärt ersättning för 34 timmars arbete.

Avdelning 1

Erika Lindquist

Målsägandebiträdet Erika Lindquist har begärt ersättning för 42,5 timmars arbete, 10 timmars tidspillan och utlägg om 2 200 kr.

Tingsrättens bedömning

Tingsrätten gör följande bedömning. De tilltalade har varit misstänkta för allvarliga brott med högt straffvärde. Utredningen har varit relativt omfattande. Den begärda ersättningen för arbete, tidspillan och utlägg framstår därför som skälig.

Målsägandebiträderna har till stor del begärt ersättning för arbete och tidspillan i samband med huvudförhandling. De åtgärder som vidtagits utöver detta framstår som påkallade. Erika Lindquist har dock inte lämnat någon specifikation avseende en post om en timmes arbete den 16 november 2021. Hon kan därför inte tillerkännas ersättning för denna timme.

Återbetalningsskyldighet

Kostnaden för försvararna och målsägandebiträderna ska, med hänsyn till att de tilltalade avtjänar långa fängelsestraff och saknar ekonomiska förutsättningar för återbetalning, stanna på staten.

Övrigt

Sekretessen ska fortsätta att gälla för den övervakningsfilm som förevisats vid huvudförhandlingen.

Eftersom de tilltalade döms för brott med fängelse i straffskalan ska de betala lagstadgad avgift till Brottsofferfonden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (TR-01)

Ett överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 27 december 2021.

Nils Cederstierna

I avgörandet har lagmannen Nils Cederstierna samt nämndemän deltagit. Rätten är enig.

Avräkningsunderlag, se bilaga.

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19970678-3512	Datum för dom/beslut 2021-12-06
Efternamn Abdullahi	Förnamn HANED Mahamed

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2021-07-21	2021-11-16
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Rademachergatan 8
Telefon
016-40 30 300

Öppettider
måndag - fredag
08:30-12:00
13:00-15:00

Postadress
Box 363
631 05 Eskilstuna

E-post
eskilstuna.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.domstol.se

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19900821-2038	Datum för dom/beslut 2021-12-06
Efternamn Dewit	Förnamn ISAK Sebastian

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2021-07-21	2021-11-16
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Rademachergatan 8
Telefon
016-40 30 300

Öppettider
måndag - fredag
08:30-12:00
13:00-15:00

Postadress
Box 363
631 05 Eskilstuna

E-post
eskilstuna.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.domstol.se

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.